

Єдиний інформаційний освітній простір ЗНЗ як складова формування його іміджу

Наталія ЛЕВЧЕНКО,

заступник директора з навчально-виховної роботи,
старший учитель,

Тетяна ПОДЖАРА,

бібліотекар

Важливою умовою успішного функціонування сучасного загальноосвітнього навчального закладу є створення в ньому єдиного інформаційного освітнього простору. Це надає навчально-виховному процесу нових можливостей: гнучкості, широкого використання інформаційних ресурсів, осучаснення традиційних форм навчання та впровадження інноваційних.

Система освіти XXI століття, зважаючи на посилені вимоги сьогодення, потребує глибинного переосмислення. У сучасній школі змінилося саме поняття навчання: засвоєння академічних знань поступається вмінню здобувати інформацію з різноманітних джерел, аналізувати та систематизувати її. Освітнє середовище має інтегруватися у глобальний інформаційний простір, адже інформаційно-комунікаційні технології широко використовуються в усіх сферах життя людини, зокрема й в освіті. Тому формування інформаційної культури особистості відбувається в контексті створення єдиного інформаційного освітнього простору.

Проблемі створення єдиного інформаційного освітнього простору присвячені дослідження В.Бикова, Р.Гуревича, М.Жалдака, І.Захарової, І.Кухаренка, Ю.Машбиця, Є.Полат, С.Сисоєвої, П.Стефаненко та ін. Науковці наголошують, що єдиний інформаційний освітній простір навчального закладу – це система, в якій всі учасники навчально-виховного процесу (адміністрація, педагоги, учні, вихованці та їхні батьки) задіяні на інформаційному рівні і пов'язані між собою. Майже всі учасники навчально-виховного процесу поєднані між собою відповідними інформаційними потоками [1].

В.Биков зазначає, що на основі використання інформаційно-комунікаційних технологій здійснюється предметно-технологічна організація єдиного інформаційного освітнього простору,

впорядковуються процеси накопичення і зберігання різних предметних колекцій електронних освітніх ресурсів, забезпечується рівний доступ до них тим, хто навчається, суттєво поліпшується ІКТ-підтримка процесів навчання, проведення наукових досліджень й управління освітою. Це сприяє підвищенню якості освітніх послуг, що надаються навчальними закладами, інтеграції системи освіти України у світовий освітній простір [2].

Вагомими складовими єдиного інформаційного освітнього простору є бібліотека навчального закладу та його веб-сайт як офіційний електронний представник у мережі Інтернет [3]. Бібліотека Броварського навчально-виховного об'єднання – це своєрідний фундамент закладу, храм науки, що прагне допомогти кожній особистості оволодіти необхідним рівнем знань, залучити до багатств української та світової культури, опанування моральних, естетичних, трудових та патріотичних цінностей, спрямувати професійну орієнтацію кожного учня та вихованця, забезпечити підтримку в саморозвитку, самоконтролі, самовдосконаленні, самовихованні та самореалізації як гідних громадян нашої держави та успішних людей. Саме від чіткої структури інформаційного простору бібліотеки залежить створення необхідного для книгозбірні набору інструментів, використання яких забезпечить кожному учню, вихованцю та педагогу оперативний доступ до інформації, а бібліотекарю – можливість реалізувати нові форми роботи з користувачами [4]. Допомогти дітям у пошуці необхідних знань для творчого застосування навчального матеріалу, підвищити рівень конкурентоспроможності у сучасному світі – визначальна мета роботи бібліотеки БНВО.

Формування єдиного інформаційного освітнього простору навчального закладу здійснюється на основі впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у навчально-виховний процес [1]. Відповідно до Концепції Броварського навчально-виховного об'єднання як Школи життєвого успіху це стало основним пріоритетом інформаційного забезпечення закладу.

Дослідники Н.Петрина, Л.Ониксимова поняття «інформаційне забезпечення» розуміють як надання інформації, узагальненої під час роботи щодо задоволення інформаційних потреб користувача і представленої у формі інформаційного продукту в зручному для споживача вигляді. Організація інформаційного забезпечення здійснюється паралельно з програмним забезпеченням та інформаційною технологією, зорієнтованою на кінцевого користувача [5].

Побудова сучасної ефективної системи інформаційного забезпечення розв'язує завдання поєднання традиційної й електронної форм надання інформації, створення більших можливостей оперативної і повно задовольняти потреби в ній, забезпечення принципово нового рівня одержання й узагальнення знань, їх розповсюдження і використання [там само]. Бібліотека БНВО втілює це в життя шляхом упровадження інновацій: використання програм електронного каталогу, можливостей Інтернету та створення фонду електронних навчальних та навчально-методичних матеріалів (презентацій, відеофільмів), тобто медіатеки.

Важлива функція бібліотеки Броварського навчально-виховного об'єднання – зробити інформацію доступною. Використання бібліотекою інформаційно-комунікаційних технологій відкриває для дітей доступ до практично необмеженої кількості інформаційних джерел, як традиційних (книжок, газет, журналів, довідникових видань), так і нетрадиційних (відео- та аудіоматеріалів). Крім того, впровадження інформаційно-комунікаційних технологій забезпечує повноту й оперативність бібліотечно-інформаційного обслуговування різних вікових категорій читачів. Задоволення цих потреб допомагає правильно спрямувати процес спілкування учнів з книгою та комп'ютером.

Відповідно до структури дослідно-експериментальної роботи всеукраїнського рівня за темою «Розроблення моделі Броварського навчально-виховного об'єднання як Школи життєвого успіху» діяльність бібліотеки БНВО реалізується за напрямками:

1. «Перші кроки до країни Читалії» – для вихованців Школи радості та сили розуму – Центру розвитку дитини.

2. «Цей чудовий світ книжковий» – для вихованців Школи життєвого успіху – Центру позашкільної освіти.

3. «Бібліотека – сучасний інформаційний центр» – для учнів Ділового центру «Успіх» – Центру професійної освіти та Лицею технологічного профілю.

«Перші кроки до країни Читалії». Жоден дошкільний заклад не має своєї бібліотеки. Тому особливістю роботи бібліотеки БНВО є плекання культури читання саме серед вихованців Центру розвитку дитини. Звичайно, найефективніший спосіб залучити дитину до читання – це читати їй книжки, ще коли вона сама не вміє цього робити. Тому важлива роль у роботі бібліотеки з дошкільниками

належить саме співпраці з їхніми батьками. Що раніше література, її цінності «доторкнуться» до душі дитини, то більше надії: добрі почуття переможуть. Якщо в сім'ї з повагою ставляться до книги, то таке ставлення сформується і в дитини на все життя. З цією метою бібліотекар створює листівки-пам'ятки для батьків малят Центру розвитку дитини: «Перші кроки до країни Читалії», «Пам'ятка читача-початківця», що інформують про розвиток читацької активності дітей, психологічні поради батькам, як вибирати книжки для читання малюкам, про безпечний Інтернет для дитини.

Тематика форм масової роботи уже стала традиційною. Щорічно для вихованців Центру розвитку дитини бібліотекар проводить виховний захід «Знайомство з казкою», вікторину «Чи уважний ти читач-слухач?», свято «Подорож книжковою країною», під час яких малюта, ознайомлюючись із цікавим світом професій, пов'язаних зі створенням та виготовленням книжок, в ігровій формі засвоюють правила користування ними, виявляють свої таланти у виразному читанні поезій та ерудицію у відгадуванні загадок. Активну участь у проведенні цих виховних заходів беруть вихованці літературного гуртка «Дивослово», які є учнями Лицею технологічного профілю БНВО.

«Цей чудовий світ книжковий». З метою формування читацької культури для вихованців Центру позашкільної освіти бібліотекар проводить бібліотечні заняття та бесіди, години цікавих повідомлень, читання вголос: «Еволюція книги», «Виникнення бібліотек», «Писемні пам'ятки України», «Про все цікаве на планеті читай в журналі та газеті», «Чудеса світу та України», «Україна в космічних досягненнях». Кожний такий захід супроводжується комп'ютерною презентацією, що значно впливає на зацікавленість вихованців інформацією. Особливо яскраво сприймаються зображення папірусу, пергаменту, першого друкованого верстата, глиняної таблички тощо.

«Бібліотека – сучасний інформаційний центр». Бібліотека Броварського навчально-виховного об'єднання використовує різні форми популяризації книги. У такий спосіб визначаються пріоритети інтересів читачів, реалізовується просвітницька функція бібліотеки, забезпечується доступ до інформаційних ресурсів, що відіграє важливу роль у розвитку інформаційної грамотності та культури користувачів. Для старшокласників Ділового центру «Успіх» актуальними є такі форми проведення виховних заходів: бібліотечне заняття, читання вголос, бесіда, конференція, вікторина, презентація книги, огляд літератури, тематична виставка, екскурсія. Тематика заходів спрямована на виховання успішного випускника: «Безпека успішних людей», «Про авто всерйоз та жартома», «Мова ділових людей», «Краса, що врятує світ», «Про смачне та корисне», «Партизанськими стежками Київщини», «Наша слава не вмре, не загине. Козацькі розваги», «Пам'яті жертв голодоморів в Україні», «Роки

війни – століття пам'яті», «Ми чуємо тебе, Кобзарю, кризь століття», «Чорнобиль – наш вічний біль», «Молодь за здоровий спосіб життя» та ін.

Створення єдиного інформаційного освітнього простору навчально-виховного процесу забезпечується впровадженням різноманітних інноваційних технологій у роботу бібліотеки. На основі використання засобів табличного процесора створено електронні картотеки навчальної та художньої літератури, наявної в бібліотеці закладу. Проводиться робота з укладання бібліографічних списків літератури до кожної виставки, тематичних списків до знаменних та пам'ятних дат, семінарів, педагогічних рад, майстер-класів, тренінгів, що організовуються в закладі. Сформовано електронні тематичні папки: «Україна – наша держава», «Вічний як народ» (матеріал про життєвий та творчий шлях Т.Г. Шевченка), «Тільки пам'ять не сивіє» (про голодомори в Україні у 20–30-х роках ХХ століття, про жертв політичних репресій в Україні), «Шлях до свободи» (матеріали про події та видатних особистостей, які своїми здобутками торували шлях до свободи та миру в нашій державі, про героїв України сьогодні), «БНВО – наші досягнення» (добірка статей про БНВО), «Чорнобиль немає минулого часу» тощо. Цікаву інформацію про видатних людей України та світу надає щомісячний бюлетень «Календар знаменних та пам'ятних дат». Медіатека бібліотеки складається з таких форм інформаційних ресурсів на електронних носіях, як: комп'ютерні презентації, пісні, вірші, мелодії, твори української та світової літератури, біографії письменників, фільми до уроків літератури, відеосюжети, релаксації, нормативні документи.

Реалізація завдань бібліотеки Броварського навчально-виховного об'єднання можлива лише в тісній співпраці з педагогічним колективом закладу. Інформаційну підтримку бібліотеки мають всі педагогічні працівники. Це матеріали для проведення уроків, виховних годин, заходів із використанням мультимедійного проектора, методичних розробок, організації пошукової та науково-дослідної роботи з учнями та вихованцями.

Інноваційні технології в роботі бібліотеки БНВО зумовлюють ефективні зміни для всього навчально-виховного процесу. А це, в свою чергу, сприяє досягненню якісно нового стану функціонування бібліотеки, забезпеченню найповнішого задоволення інформаційних потреб користувачів і комфортності бібліотечного обслуговування, підвищенню продуктивності праці бібліотекаря, узагальненню та впорядкуванню інформаційних продуктів [6].

Навчальний заклад постійно взаємодіє з широкими колами громадськості: місцевими, регіональними та центральними органами державної влади, засобами масової інформації, учнями та їх батьками, громадськими організаціями, закладами культури і мистецтва, закладами-конкурентами тощо. Саме в цих колах формується громадська думка про заклад та якість послуг, які він надає [3].

В інформаційному просторі перше враження про початковий заклад складається саме завдяки його веб-сайту, який покликаний формувати позитивний імідж закладу освіти. Він має виконувати функції візитівки, інформаційного листка, періодичного видання, комунікаційного середовища [7].

Веб-сайт Броварського навчально-виховного об'єднання (www.bnvo.com.ua) відзначається детально продуманим дизайном та структурою, зручною навігацією, єдиним стилем розміщення інформації. Реалізація функції веб-сайту БНВО як візитки навчального закладу здійснюється шляхом представлення відомостей про заклад: історію, музей, сферу діяльності кожного структурного підрозділу, умови та правила прийому до них, адміністрацію, контактну інформацію. Це певний електронний довідник про заклад, який доступний широкому загалу.

Як інформаційний листок веб-сайт Броварського навчально-виховного об'єднання містить новини та оголошення, корисну інформацію для всіх учасників навчально-виховного процесу. Він всебічно висвітлює освітню, виховну, науково-методичну, дослідно-експериментальну, проектну, громадську діяльність закладу, його творчі ідеї, плани та досягнення. Інформація про будь-яку подію, що відбулася в закладі, одразу з'являється на сторінках веб-сайту в доступній та привабливій формі, де з нею може ознайомитися широке коло громадськості. Це надає роботі закладу відкритості, стимулюючи подальший інтерес до діяльності БНВО і формуючи стійку позитивну громадську думку щодо нього.

Веб-сайт БНВО, виконуючи функцію періодичного видання, пропонує публікацію напрацьованих педагогічного колективу, творчих доробків учнів. Це сприяє створенню єдиної інформаційної інфраструктури та дає можливість обмінюватися знаннями, творчими ідеями, досягненнями. Педагоги можуть використовувати надану інформацію під час навчально-виховного процесу та обміну досвідом. Для учнів можливість публікації своїх досліджень в Інтернеті є потужним стимулом до навчання, особливо в поєднанні з проектною діяльністю, результати якої розміщуються на веб-сайті.

Комунікативна функція веб-сайту Броварського навчально-виховного об'єднання забезпечує користувачам сайту можливість брати участь в опитуваннях, конкурсах та акціях, надсилати електронні повідомлення.

З метою формування інформаційно-освітнього середовища на допомогу учням, вихованцям, педагогам та їх батькам створено веб-сайт бібліотеки Броварського навчально-виховного об'єднання (www.bnvo-library.ucoz.ru), основними завданнями якого є розвиток професійних ініціатив педагогів, підвищення ефективності навчально-виховного процесу, представлення перспективного педагогічного досвіду, інноваційних технологій і методів навчання, підтримка навчально-виховного процесу, розвиток творчих здібностей учнів та вихованців,

сприяння інтеграції освіти БНВО у світовий інформаційний простір.

Структуру веб-сайту визначено відповідно до напрямів роботи бібліотеки, тому він має основні розділи: для дітей, батьків, педагогів, бібліотекарів. Веб-сайт бібліотеки БНВО має зручний інтерфейс, що дає змогу користувачу швидко знаходити потрібну інформацію. Інформаційне наповнення сайту є цікавим та корисним для всіх учасників навчально-виховного процесу та зовнішніх інтернет-користувачів. Інформація на сайті постійно оновлюється.

Отже, аналіз функціонування веб-сайту Броварського навчально-виховного об'єднання засвідчує, що він успішно здійснює функції інтернет-представництва навчального закладу. Як наголошується в дослідженнях, веб-сайт відіграє важливу роль у формуванні його позитивного іміджу та забезпечує можливість розвиватися і брати активну участь у процесі формування інформаційного суспільства, наповнювати його новим змістом; задовольняти певні суспільні потреби, формувати суспільну свідомість, адекватну цьому інформаційному суспільству, підвищити рівень інформаційної культури кожного учасника навчально-виховного процесу [7].

Література

1. Козяр М.М. Модернізація навчально-виховного процесу на основі використання єдиного інформаційного освітнього середовища / М.М. Козяр // Теорія і практика управління соціальними системами. – 2001. – №1. – С. 3–8. – [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://www.kpi.kharkov.ua/archive/Наукова_періодика/Tipuss/2011_1/Koz.pdf
2. Биков В.Ю. Технології хмарних обчислень – провідні інформаційні технології подальшого розвитку інформатизації системи освіти в Україні / В.Ю. Биков // Комп'ютер у школі та сім'ї. – 2011. – №6 (94). – С. 3–11.
3. Ласкова Н.О. Шкільний сайт як вагома складова єдиного інформаційного освітнього простору навчального закладу / Н.О. Ласкова // Комп'ютер у школі та сім'ї. – 2012. – №3. – С. 32–35.
4. Посвистак О. Інформаційний простір бібліотеки: нові технології – нові можливості / О.Посвистак // Персонал. – 2005. – №4. – [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://personal.in.ua/article.php?id=77>
5. Петрина Н.О. Інформаційне забезпечення процесів освіти і науки в умовах становлення інформаційного суспільства / Н.О. Петрина, Л.Т. Ониксимова. – [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.uabs.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/2660/3/Petrina%202.pdf>
6. Малахова О. Шкільна бібліотека: в умовах сучасного інноваційно-інформаційного суспільства / Олена Малахова // Методист. – 2015. – №2. – С. 25–58.
7. Клименко Л.Ф. Шкільний сайт як інтернет-представництво навчального закладу у відкритому інформаційно-освітньому середовищі / Л.Ф. Клименко // Наукові записки інституту журналістики. Том 50. – 2013. – Січень-березень. – С. 168–174.

Анотації

Наталія ЛЕВЧЕНКО, Тетяна ПОДЖАРА **Єдиний інформаційний освітній простір ЗНЗ як складова формування його іміджу**

У статті розглядається діяльність складових єдиного інформаційного освітнього простору загальноосвітнього навчального закладу – бібліотеки та веб-сайту. Наголошується, що визначальною метою бібліотеки є допомога кожній особистості в оволодінні необхідним рівнем знань, залучення до скарбниці української та світової культури, виховання моральних, естетичних, трудових і патріотичних цінностей. Обґрунтовується, що веб-сайт виконує функції візитівки, інформаційного листка, періодичного видання, комунікативного середовища.

Ключові слова: інформаційний освітній простір, інформаційне забезпечення, інформаційно-комунікаційні технології, Інтернет, бібліотека, веб-сайт, імідж.

Наталья ЛЕВЧЕНКО, Татьяна ПОДЖАРА **Единое информационное образовательное пространство общеобразовательных учебных заведений как составляющая формирования его имиджа**

В статье рассмотрена деятельность составляющих единого информационного образовательного пространства общеобразовательного учебного заведения – библиотеки и веб-сайта. Подчеркивается, что определяющей целью библиотеки является помощь каждой личности в овладении необходимым уровнем знаний, привлечении к богатствам украинской и мировой культуры, воспитание нравственных, эстетических, трудовых и патриотических ценностей. Обосновывается, что веб-сайт выполняет функции визитки, информационного листа, периодического издания, коммуникативной среды.

Ключевые слова: информационное образовательное пространство, информационное обеспечение, информационно-коммуникативные технологии, Интернет, библиотека, веб-сайт, имидж.

Nataliya LEVCHENKO, Tetyana PODZHARA **Single Information educational environment of educational institutions as part of the formation of its image**

The article discusses the activities of the components of a single information educational environment of educational institution – library and website. It is noted that the purpose of defining the library is to help each individual in mastering the necessary level of knowledge and involvement in the Ukrainian treasury and culture, education of moral, aesthetic, labor and patriotic values. It is proved that the site functions as a small information sheet, the periodic communication environment.

Keywords: information educational environment, information security, information and communication technologies, Internet, library, website image.